

Ny 'sandkasse' skal hjælpe grønt erhvervseventyr på vej

Klimafonden Skive bliver det lokale ankerpunkt for afprøvning af nye regler i en såkaldt regulatorisk sandkasse for fremtidens bioindustri.

Marker på Skiveegnen kan i de kommende to år blive testområde, fordi Ministeriet for Grøn Trepert har valgt Klimafonden Skive til at drive en regulatorisk sandkasse. Formålet med en sådan sandkasse er at gøre regler mere enkle og fleksible, så det bliver nemmere at skabe en god forretning på afgrøder som græs og roer, der har en positiv klima- og miljøeffekt. Sandkassen bliver et samarbejdsrum mellem myndigheder, virksomheder og landmænd, hvor vi i praksis kan afprøve løsninger og give input til fremtidens regulering, så det bliver nemmere at bringe nye grønne teknologier hurtigt ud på markedet.

"Opgaven er stor og ekstremt spændende for os. Vi har gennem flere år arbejdet for at få en regulatorisk sandkasse her på Skiveegnen. Vi tager afsæt i et levende laboratorium, der understøtter, at lokale landmænd, virksomheder og kommuner sammen kan udvikle nye jordnære bioløsninger. Altså løsninger, der starter

hos landmanden med afgrøden og fortsætter som forretning for både start-ups og eksisterende virksomheder lokalt," forklarer Anne-Mette S. Langvad, direktør i Klimafonden Skive.

Baggrunden for etableringen af sandkassen er, at man i Ministeriet for Grøn Trepert vurderer, at grøn bioraffinering har et betydeligt potentiale til at bidrage til landbrugets grønne omstilling og udvikling af ny biobaseret industri. Det er et område, der rummer store erhvervspotentialer. Ved at styrke værdikæden fra mark til forretning vil der blive dyrket flere grønne bladafgrøder og etableret flere og større bioraffineringsanlæg samt følgeindustrier.

"Arbejdet i 'sandkassen' er ikke en papirøvelse eller et tankeeksperiment. Vi går ud og taler med landmænd og virksomheder om, hvad de møder, når de skal omlægge til græs, etablere et raffineri, producere protein til fødevarer, bruge restprodukter fra raffineriet til materialer osv. Den information giver vi til myndig-

hederne, som så ser på, hvordan de kan ændre 'besværlighederne'. Deres forslag tager vi med tilbage til praktikerne, som så giver feedback. På den måde er vi helt afhængige af input fra de aktører, der står for at etablere eller skalere bioløsninger. Input, der betyder, at vi hurtigere kan sætte skub i nye spændende forretningsområder her på Skiveegnen, som samtidig hjælper klima, miljø og biodiversitet," fortæller Anne-Mette S. Langvad.

Markerne skal være grønne fremover

Omlægning af landbrugsarealer til f.eks. flerårig græsdyrkning kan medføre betydelige klima- og miljømæssige fordele. Græs er en del af den grønne biomasse, som kan bidrage med bl.a. proteiner til dyr og mennesker og en lang række andre produkter som materialer til tøj og byggeri. Samtidig reducerer græsdyrkning udvaskning og tab af næringsstoffer til vandmiljøet. Det understøtter målene i "Aftalen om et Grønt Danmark". Forarbejdningen af græs sker ved hjælp af bioraffinering, som er under udvikling i Danmark, hvor der indtil nu er etableret få anlæg, der producerer i mindre skala.

Skiveegnen har allerede i flere år arbejdet med at udforske mulighederne i græsproduktion, fordi det både kan bruges til protein i dyrefoder og fødevarer, og restprodukterne kan udnyttes til bæredygtige materialer og endelig biogas. Det gode ved blandt andet græs er også, at græs har et væsentligt miljø potentiale, fordi dyrkningen kan være med til at reducere kvælstofudledningen til Limfjorden, der kæmper med iltvind.

Stærk lokal værdikæde

Det nye projekt bakkes op af en række virksomheder fra den lokale værdikæde for grøn bioraffinering; herunder blandt andet Fjordland, BiomassProtein, Thise Mejeri, GreenLab Skive Biogas, Dansk Erhverv Alliance for Biosolutions, BioRefine og Vestjyllands Andel.

"Vi har med stor interesse og tilsvarende tålmodighed ventet på, at den regulatoriske sandkasse skulle blive til virkelighed. Ikke mindst fordi vi betragter 'sandkassen' som en oplagt mulighed for at styrke den innovationskraft og generelle vilje til at bidrage til den grønne omstilling, som hersker i landbrugssektoren. I den forbindelse fremstår grøn bioraffinering som et skoleeksempel på, hvordan vi på tværs af industrier kan skabe de rette forudsætninger for et grønt græseventyr. Til gavn for både erhvervslivet og miljøet," siger Steen Bitsch, CEO i Vestjyllands Andel og medlem af regeringens Vækstteam for fremtidens landbrug, fødevarer og biosolutions.

I forsommeren modtog Klimafonden Skive knap 20 millioner kroner over en fireårig periode fra Novo Nordisk Fonden til at demonstrere løsninger i praksis. Målet med millionerne er at udvikle modeller, hvor lokale landmænd, virksomheder, stat og kommuner sammen skaber nye jordnære bioløsninger og nye forretningsmuligheder. Sandkassen er dermed som skabt til Klimafondens arbejde.

"Bare fordi teknologien virker, ændrer regelsættet sig ikke. Det kan for eksempel tage helt op til 10 år at få godkendt en ny fødevarer i EU. Vi har et ekstremt langsommeligt godkendelsessystem. Med sandkassen kan vi hurtigere sætte skub i nye spændende forretningsområder," fastslår Anne-Mette S. Langvad.

Arbejdet med sandkassen starter allerede nu, og derfor er man hos Klimafonden Skive på udkig efter virksomheder, der enten allerede arbejder med grøn bioraffinering eller har planer om det, og som gerne vil dele deres erfaringer med opstart og etablering. **Så ræk endelig ud!**

Fakta:

- Regulatoriske sandkasser er et juridisk værktøj, der sigter mod at mindske bureaukratiske barrierer og fremme udviklingen af nye løsninger. Begrebet "sandkasse" refererer til et sikkert, kontrolleret miljø, hvor virksomheder får mulighed for at teste og skalere deres innovationer i tæt samarbejde med myndighederne.
- Ministeriet for Grøn Trepert har valgt Klimafonden Skive som lokalt ankerpunkt i en regulatorisk sandkasse inden for grøn bioraffinering.
- Den regulatoriske sandkasse vil have et toårigt forløb.
- Klimafonden Skive er en formålsdrevet erhvervsdrivende fond, som har fokus på at udvikle bæredygtige løsninger indenfor landbrug og økosystemtjenester, der skaber lokal vækst.
- Målet er at skabe en ny prototype, hvor bæredygtige landskaber og forretning gensidigt støtter og regenererer hinanden – og hvor løsninger kan genskabes og anvendes andre steder, både nationalt og internationalt. Fondens arbejde fokuserer på at udvikle levende laboratorier, bio- og naturbaserede forretningsløsninger og fremtidssikker regulering. Det handler også om at bygge bro mellem sektorer og interessenter gennem facilitering af dialog og samarbejde.